

De Vughtse Akkers Route

Wandel Zoekpagina

Lengte

15 km

Start- en eindpunt

Van der Valk hotel 's-Hertogenbosch - Vught
Bosscheweg 2
5261 AA Vught

Openbaar vervoer

 Vanaf Station Vught is het 800 meter naar de voetgangersbrug over de A2 op het Mauricksplein. Hier de route oppikken naar Kasteel Maurick.

Parkeren

 Hotel Van der Valk - Vught, Bosscheweg 2, 5261 AA Vught

Horeca

 kasteel Maurick
Maurick 3
5261 NA Vught

 koffie- en thee-huis 't Haantje
Haanwijk 3
5271 VG Sint Michielsgestel

 café De Plein
Venstraat 4
5271 TV Sint Michielsgestel

 Moeke Den Bosch
De Pettelaarschans 1
5216 CG 's-Hertogenbosch

 Hotel Van der Valk - Vught,
Bosscheweg 2, 5261 AA
Vught.

Routemaker

Charles Aerssens

Versiedatum

01-05-2023

Meerij

De rondwandeling gaat vanuit Vught door het buitengebied van de Vughtse Akkers, de polders in het beekdal van de riviertjes de Dommel en de Aa. Door het bosgebied rond het landgoed van Kasteel Maurick wandelen we naar het schilderachtige buurtschap Halder met Kasteel Nieuw Herlaer. Op de oever van de Dommel verloopt de route naar Landgoed Haanwijk. Via het kleine buurtschap Plein bereiken we het natuurgebied Dooibroek met donken zoals Vossenbergh en Patersberg. Door het aangrenzende Landgoed De Pettelaar, ooit in bezit van de Bossche grootgrutter familie De Gruyter en nu eigendom van Brabants Landschap, komen we aan de oversteek van de A2 met uitzicht op de skyline van 's Hertogenbosch. Via de Pettelaarse Schans wandelen we rond de Zuiderplas en komen vervolgens in het Bossche Broek. Het laatste traject leidt ons naar het Ir.A.J.A.M Segers Gemaal, waar we voorbij het cortenstaal kunstwerk, de 'Woeste Stille' met uitzicht over het Bossche Broek, de Dommel oversteken en terug wandelen naar het vertrekpunt.

Routebeschrijving

1 De rondwandeling vertrek vanaf de parkeerplaats van Hotel Van Der Valk - Vught. We wandelen linksaf de Bosscheweg op. Bij de verkeerslichten gaat de Bosscheweg over in de Taalstraat, van oudsher de route van 's-Hertogenbosch naar Luik, langs een aantal monumenten. Na het viaduct van de A65 passeren we Landgoed Sophias Burg. In de bocht naar de rechts, kijkend in de richting de St. Lambertuskerk, ligt aan de rechterkant Landgoed Zionsberg. Op dit punt bij KNP38 vervolgen we rechtuit de Taalstraat, voorbij aan het Neo-Classicistisch 'Huis met de Kolommen'. Aan het einde van de Taalstraat staan we op het Maurickplein, waar we naar links voorbij het kunstwerk van een paardentorso (1997) van Gerard Engels aan de voetgangerstrap over de A2 staan. Over de voetgangersbrug komen we aan de overkant van de snelweg aan de toegangspoort van het Landgoed Maurick. Het bomenlaantje leidt ons rechtuit naar Kasteel Maurick. Onze wandelroute gaat voor het Kasteel Maurick en de parkeerplaats langs over een met bomen omzoomd dijkje dat grenst aan het lager gelegen Dommeldal. We laten het dijkje achter ons en wandelen naar rechts door een statige laan van het parkbos met een aantal bijzondere bomen. Op de kruising gaat de route linksaf. Bij de witte woning, naar rechts door het hek het landgoed Maurick verlaten. Het pad gaat langs de bosrand en in de flauwe bocht naar rechts ligt verscholen in het bos de grafkelder van de familie Van Beresteijn, een Classicistisch bouwwerkje met een het familiewapen boven de dichtgemetselde deur. Dan bereiken we verderop aan de linkerzijde buitenplaats Villa Elsa (1920). Voorbij Villa Elsa komen we op de T-splitsing en wandelen we naar links de Sint Michielsgestelweg in. Op deze weg houden we bij KNP45 de Sint Michielsgestelweg rechtdoor aan en komen verderop op de Haldersebaan. Als we de brug over de Esschestroom zijn overgestoken, slaan we linksaf naar het buurtschap Halder.

2 In dit schilderachtige buurtschap Halder steken we bij KNP5 de Dommel over. Naar rechts voor ons zien we Kasteel Nieuw Herlaer. Meteen over de brug wandelen we linksaf en volgen op het dijkje de grasbaan op de oever van de Dommel. Hier zien we hoe de Esschestroom samenvloeit met de Dommel. Als we een afgedamde tak van de Dommel zijn overgestoken gaat de route rechtsaf door het hekje en het open gebiedje, waar we naar links zicht hebben op het oude veerhuis 'Het Vaantje'. We wandelen na het klaphekje rechtsaf door het laantje van het voormalige veerhuis naar het Landgoed Haanwijk met Landhuis Haanwijk. Aan het einde van het laantje gekomen bereiken we het Kasteel Haanwijk en de aangrenzende bebouwing. Op de oude binnenplaats vinden we het koffie- en theehuis 't Haantje'. We wandelen linksaf tot aan KNP9. Hier gaat de route rechtsaf richting KNP8 langs de ommuring van Kasteel Haanwijk en we passeren de sociale tuinderij 'De Scheve Schup'. Op deze Venstraat voorbij KNP8 passeren we een witte woonboerderij en vervolgens het hekwerk met het wapen van Landgoed Nieuw Herlaer. Op de splitsing met de weg naar het buurtschap Ruimel houden we rechtdoor de Venstraat aan. We passeren KNP7 op de splitsing met het fietspad aan de Mudderakkersedijk en steken de kruising met Dooibroek over. Zo komen we in het buurtschap Plein, waar we langs het eenvoudige Café De Plein wandelen.

3 Even verderop passeren we een oude kortgevelboerderij (1596) met waterput met putgalg en een schop met bakoven. We laten hierbij KNP13 de Wolfsdreef links liggen en komen op een driesprong met de Pettelaarseweg. Voor het elektriciteitshuisje bij KNP12 gaat de route linksaf de Pettelaarseweg in. Op de kruising met de Keerdijk en Vogelenzang wandelen we linksaf Vogelenzang in, waar we aan het einde op de T-splitsing met de Wolfsdreef rechtsaf bij de bempaal van het wandelroutenetwerk met de rood-witte markering van het Hertogenpad rechtsaf de Wolfsdreef volgen. Op de kruising bij

KNP14 met de Houwsedreef steken we recht over. Langs het primitieve voetbalveldje van de Pleinse Boys wandelen we nu door het natuurgebied Dooibroek. Bij KNP16 komen we door het hekje op zandheuvel Patersberg, die hoort bij Landgoed De Pettelaar en bekend staat als het 'Het Gruyters Bos', voormalig bezit van de grootgruttersfamilie Gruyter. Bij KNP16 wandelen we door het bosgebied even naar rechts (Koestraat) om dan linksaf een statig laantje in te gaan. De route gaat vervolgens bij de eerste mogelijkheid naar rechts opnieuw door een statig bomenlaantje in open gebied tot we aan een bankje komen. De route gaat de flauwe helling op en we bereiken KNP15 naast de woonboerderij. We laten hier het Landgoed De Pettelaar achter ons en komen aan de Pettelaarseweg en de N617. Een olifantenpaadje leidt ons naar links naar het viaduct over de A2. Op dit viaduct hebben we naar rechts zicht op de Bossche skyline met het imposante provinciehuis. Dan dalen we direct af naar de Zuiderplasweg en wandelen naar het vijfpuntvormig vestingeiland de Pettelaarse Schans, waar het goed toeven is in Horeca Moeke met een overheerlijke Bossche Bol!

4 Voor het laatste traject gaat onze route vanaf de Pettelaarse Schans langs de noordkant over het Homeruspad rond de Zuiderplas of Pettelaarse plas. Als het Homeruspad naar links afbuigt, wandelen we over het bruggetje rechtuit tot we aan het einde bij de Zuiderplas rechtsaf gaan over de Zuiderstrandweg, waar we aan de linkerkzijde zicht hebben op het strandbad aan de Zuiderplas. Aangekomen aan het einde op de T-splitsing gaat

de route rechtsaf tot aan het bruggetje. Voor dit bruggetje wandelen we even naar links om dan aan de linkerkzijde na een tiental meter door het draaihekje over een smal paadje het Bossche Broek te betreden. Ons wandelpaadje slingert door het drassige weidegebiedje met elzenbosjes tot aan het fietspad (Sterrenbosweg), waar we oversteken en op de T-splitsing naar links wandelen. We komen opnieuw op de Sterrenbosweg bij KNP82. We volgen het fietspad rechtsaf en langs een groot wiel bereiken we KNP81 en het Ir.A.J.A.M Segers Gemaal. We wandelen naar rechts op de oever van de Domme. In de bocht komen we aan onze rechterzijde bij een uitzichtpunt over het natuurgebied Bossche Broek: een cortenstaal kunstwerk, de 'Woeste Stille' van Carmela Bogman. Bij KNP80 steken we de Dommel over en wandelen over de Paardensteeg onder de snelweg A2 door. Zo bereiken we Vught en slaan meteen bij KNP1 rechtsaf langs de sluitboom en onder langs het talud van de snelweg. Het voetpad leidt ons langs de bebouwing van buitenwijk De Heun door het Heunpark met waterpartijen. We worden na het derde appartementen complex naar links geleid en komen op de parkeerplaats De Heun. Rechtsaf bereiken we de verkeerslichten op de kruising met de Bosscheweg, de Loonsebaan en de Taalstraat. Rechtsaf over de de Bosscheweg bereiken we het eindpunt: de parkeerplaats van Hotel Van Der Valk - Vught.

Omgevingsinformatie

Landgoed Sophias Burg

Achter een monumentale gevel bestaande ligt haast verborgen het Landgoed Sophias Burg. We zien er een bijzondere parktuin, Sophias Villa met koetshuis, een boerderij met schuur en landerijen. De toegangspoort draagt de jaartallen: 1471, het jaar van de naamgeving en 1848, het jaar waarin Koning Willem II de Sophias Burg koopt. Het heeft als opschrift de naam van het landgoed: Sophiae Domus - Sophias Burg. Dit is een herinnering aan de val van Constantinopel in 1453, dat met zijn beroemde Hagia Sophia in handen van de Turken valt. Achter de poort ligt een binnenplaats geplaveid met zestiende eeuwse keitjes, de entree tot het landhuis Sophias Burg met nu een moderne woonomgeving. Het landgoed is voortgekomen uit een kloostergoed. Vanaf 1473 hebben er zich hier Kartuizermonniken gevestigd. In 1572, aan het begin van de Tachtigjarige Oorlog, wordt het klooster geplunderd en in brand gestoken. Vanaf 1659 is het restant van het Kartuizer bezit in handen gekomen van diverse Bossche families en in 1751 worden twee huizen aan weerszijden van een poort gebouwd en later nog uitgebreid met een derde huis. In 1848 komt het tijdelijk in bezit van Koning Willem II.

Landgoed Zionsberg

In de twaalfde eeuw is hier het commandeurshuis van de Duitse Orde gebouwd. Het commandeurshuis is in 1543 door Maarten van Rossum platgebrand. In 1663 is de ruïne gesloopt en wordt er een eenvoudig maar fraai huis gebouwd. In 1885 is dit huis vervangen door een Neo-Renaissance villa. In 2003 wordt het landhuis door een felle brand, waarbij de laatste bewoner van het pand Ewald Marggraff omkomt, vrijwel geheel verwoest. In 2018 wordt aangegeven dat Villa Zionsburg in opdracht van de Marggraff Stichting zal worden herbouwd met het vermogen en de bezittingen, die ondergebracht zijn bij de Marggraff Stichting. We zien dat er nu aan deze herbouw is begonnen.

'Huis met de Kolommen'

In de Taal straat staat op huisnummer 177 een merkwaardig Neo-Classicistisch huis uit de 19e eeuw. Dit 'Huis met de Kolommen' heeft langs de voorgevel een galerij van 7 Korinthische zuilen op hoge sokkels en 7 boogvormig overtoogde ingangen. In dit Rijksmonument hebben in het verleden de pastoors van de St. Lambertusparochie gewoond.

Kasteel Maurick

Het Kasteel Maurick dateert uit ongeveer 1400 en ligt op een eilandje bij de Dommel. Het stuk land waar Maurick op ligt, wordt in 1312 voor het eerst genoemd als eigendom van Jan Liescep, afkomstig uit een voorname familie en Schepen van 's-Hertogenbosch. De oudste delen van het kasteel, het poortgebouw met de twee torens, dateren waarschijnlijk uit de 15e eeuw en het heet aanvankelijk Kasteel Heymhuizing. Als in 1421 Catharina en Hendrick van Maurick eigenaar worden van het kasteel en het bijbehorende landgoed, krijgt het kasteel in de volksmond de naam 'Kasteel Maurick. In de Tachtigjarige Oorlog eigent Prins Maurits zich het kasteel als hoofdkwartier toe tijdens de belegering van 's Hertogenbosch in 1601 en 1602. In 1629 vordert Prins Frederik Hendrik het kasteel, vanwaar hij goed overzicht heeft over de forten, schansen en belegeringswerken van 's-Hertogenbosch. Na de val van 's Hertogenbosch wordt het kasteel, vanwege de katholieke sympathieën van de toenmalige eigenaars, de familie Heym, gebruikt voor het praktiseren van het katholieke geloof, dat elders in de Meijerij van 's Hertogenbosch verboden is. In 1680 wordt het kasteel verkocht aan de familie Van Beresteijn. In 1884 koopt Augustinus van Lanschot het kasteel als zomerverblijf. Van 1891 tot 1892 laat hij het restaureren en verbouwen tot ongeveer de huidige vorm. Uiteindelijk is het kasteel door de familie verkocht en wordt het Monumenten Fonds Brabant

de eigenaar van kasteel Maurick. Na de ingrijpende restauratie in 1963 is het nu een café-restaurant en trouwlocatie. Kasteel Maurick is een Rijksmonument. Wie door de poort wandelt komt uit op een open binnenterrein met prachtige tuin en 'orangerie'.

Romeinse Muntschat Halder

In het buurtschap Halder middenin het stroomgebied van de Dommel heeft in de Romeinse tijd een nederzetting gelegen van meer dan gewone betekenis. In 1962 is er een belangrijke archeologische muntschat ontdekt, de zogenaamde Vughtse Muntschat, die uit 4817 Romeinse munten bestaat. De vondst in 1973 van een oven waarin aardewerk werd geproduceerd met behulp van een draaischijf en een heteluchtoven is uniek. Het zijn technieken, die voor de komst van de Romeinen onbekend waren in deze streek. Maar ook sieraden en glaswerk zijn aan het daglicht gebracht. Veel is afkomstig uit waterputten en een brandgraf uit de Romeinse tijd. Al deze vondsten zijn bijeengebracht in Museum Romeins Halder, dat bij Kasteel Haanwijk ligt. Tot de collectie behoren o.a. aardewerk, gebruiksvoorwerpen, romeinse munten, glas en een replica van de uitrusting van een Romeinse soldaat.

Kasteel Nieuw Herlaer

De eerste schriftelijke aanwijzingen van een kasteel dateren van 1076. De Heerlijkheid Oud Herlaer zou zijn voortgekomen uit een voogdijschap, die de familie van ene Dirk van Herlaer uitoefende over bezittingen van de bisschop van Luik. In 1645 is sprake van een kasteel met drie watermolens: een runmolen voor het vermalen van eikenschors, een volmolen voor het 'vollen' van wol en een korenmolen voor het malen van graan. Op een oude pentekening is te zien hoe het kasteel er toen heeft uitgezien. Aan de voorkant van de toren lag een plein, omringd door een muur met schietgaten. Hier was ook een versterkt poortgebouw met ophaalbrug. Het geheel was door grachten omgeven. Het kasteel krijgt de naam Oud Herlaer pas als een kilometer stroomopwaarts een nieuw kasteel verrijst, dat Nieuw Herlaer wordt genoemd. Door de ligging direct aan de Dommel konden met sluizen de velden rondom het kasteel onder water gezet worden. Daarvan is in 1629 bij de belegering van 's-Hertogenbosch nog sprake. In 1791 is het oude kasteel afgebroken en blijft alleen de oorspronkelijke 15e eeuwse ranke achzijdige traptoren met ingesnoerde spits nog over. Het huidige kasteel wordt aan de andere kant van de toren gebouwd. Verdere uitbreidingen vinden plaats vanaf 1799, als het kasteel een seminarie wordt. Ook latere bestemmingen als Instituut voor Doven, klooster voor zusters en paters en tenslotte van de Stichting de Godshuizen vereisen vele verbouwingen. Na het vertrek van de katholieke instellingen in 1970 raakt het kasteel in verval. Het leegstaande kasteel wordt in 1978 aangekocht en gerestaureerd en de meeste bijgebouwen gesloopt. Het kasteel is nu in private handen.

Oude veerhuis 'Het Vaantje'

Veerhuis 'Het Vaantje' wordt omstreeks 1810 op kaarten vermeld onder de naam 'Visschersbril'. In de Dommel lagen 'visscherijen' van respectievelijk de Heerlijkheid Herlaer aan de ene en het Landgoed Maurick aan de andere zijde van de Dommel. Ook militair gezien was het een bijzonder strategisch punt. Tegenover 'Het Vaantje' ligt een 'redoute' (verdedigingswerk), die behoorde tot het kamp van Koning Willem II. Er werd watertol geheven. Omstreeks 1800 kon men met een pontje de Dommel oversteken. De veerstoep is nog zichtbaar

Landgoed Haanwijk

Het ongeveer 110 hectare grote landgoed is sinds 1984 in beheer bij het Brabants Landschap. Het ligt midden in een parkbos met eeuwenoude bomen, historische dijkjes en de kenmerken van een beekdallandschap. Het bestaat uit een landhuis, een bakhuisje, het eerder genoemde veerhuis en het Museum Romeins Halder, dat het verhaal van de aanwezigheid van de Romeinen in het buurtschap Halder vertelt. Het Kasteel Haanwijk stamt deels uit 1649, en deels uit de 18e eeuw. Karakteristiek is het oude torentje. Volgens een tekening van J. de Grave (1643-1712) bestond het gebouw uit twee haaks op elkaar staande vleugels. De huidige ingang dateert van 1834. De

toegangspoort tot het Landhuis Haanwijk is heel toepasselijk versierd met een prachtig ijzeren hekwerk en de kolommen zijn gesierd met hanen. Op de oude binnenplaats is het koffie- en theehuis 't Haantje gelegen. Aan de noordzijde in het Kasteel Haanwijk ommuurd.

De Pettelaarse Schans

Dit vijfpuntvormig vestingeiland ligt aan de zuidkant van 's Hertogenbosch. Tijdens de Tachtigjarige Oorlog probeert Prins Maurits van Oranje-Nassau in 1603 en 1622 's-Hertogenbosch in te nemen. Daarvoor bezet hij tot twee keer toe een hoogte ten zuiden van de stad. De Bosschenaren stoppen hem door het moeras rondom de stad onder water te zetten. Maar ze zien ook dat die hoogte belangrijk is om de stad te verdedigen. Nadat Prins Maurits van Oranje-Nassau is verslagen, bouwen ze hier in 1623 de Pettelaarse Schans het Fort Sint Michiel. Bij het beleg van 's Hertogenbosch in 1629 door Frederik Hendrik van Oranje-Nassau wordt hier gevochten, maar het Spaanse gezag van de stad kan niet voorkomen dat Frederik Hendrik uiteindelijk de stad inneemt. Toch wordt in 1672 Fort Sint Michiel alweer gesloopt om te verhinderen dat het in Franse handen terecht komt. Het fort is dan al in verval geraakt en heeft geen militaire functie meer. In september 1911 is De Pettelaar heel even Nederlands eerste militaire vliegveld. Er vinden manoeuvres plaats van de landmacht, die bij wijze van proef zes vliegeniers heeft uitgenodigd om, met hun eigen vliegtuigjes, verkenningsvluchten uit te voeren. Bij de aanleg van de Zuiderplas in 1959 wordt het voormalige fort gereconstrueerd en vandaag de dag zie je duidelijk nog de vijfpuntige vorm door de rijen bomen waar het fort vroeger gestaan heeft. Op de schans staat nog de voormalige boerderij De Pettelaar, uit 1880, die gebouwd is op restanten van het fort, en nu in gebruik is als Horeca Moeke.

Het Bossche Broek

Van oorsprong is het Bossche Broek een moeras, waar de riviertjes als de Dommel en de Aa doorheen stromen. Eeuwenlang vormden die moerasgronden van het Bossche Broek een natuurlijke verdedigingslinie en het gebied was zo van grote militaire betekenis voor de stad. In tijden van nood kon de omgeving van de stad snel onder water gezet worden naar plannen van de waterkundige Jan Adriaensz. Leeghwater. De lage terreinen rond de stad fungeerden vroeger ook als overlaat van de Maas, de Dommel en de Aa. In de winter en in het vroege voorjaar stonden het Bossche Broek dan vaak lange tijd onder water. Ook nu nog is het gebied nauwelijks aangetast en is het een landschappelijk zeer waardevolle polder- en beekdalgebied geworden. Het vervult een belangrijke schakel in een ecologische verbindingzone tussen het bekensysteem van Dommel en Aa en het rivierlandschap van de Maas met waardevolle flora en fauna. Het weideland vormt een oase van rust aan de drukke stadsrand. Langs het water groeien allerlei moerasplanten en met enig geluk hoort je er de blauwborst of een kleine karekiet. Het Bossche Broek is een van de belangrijkste weidevogelgebieden van Brabant en reeën grazen er in alle rust. Maar ook voor ons als wandelaar is het een ideaal gebied langs de rietvelden en de hooilanden.

De Vughtse Akkers Route, 15 km

WandelZoekpagina

Aangemaakt voor: Charles Aerssens

Copyright Topografische Dienst Kadaster, Emmen